

Stanovisko Evropského výboru regionů – Realizace nové politiky pro spotřebitele energie

(2016/C 240/05)

Zpravodaj: Michel LEBRUN (BE/ELS), člen rady města Viroinval**Odkaz:** sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Realizace nové politiky pro spotřebitele energie

COM(2015) 339 final

POLITICKÁ DOPORUČENÍ

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ

1. má za to, že je nutné, aby byla transformace energetiky zcela výhodná pro konečné spotřebitele (domácnosti, podniky a průmysl). V tomto rámci musí být politiky v oblasti hospodaření s energií zaměřeny na to, aby mohl spotřebitel řídit svou vlastní spotřebu, aby tak mohl profitovat z nových technologií a snižovat své náklady a přispívat tak k úsilí EU o dosažení ambiciózních cílů v oblasti klimatu dohodnutých na pařížské konferenci smluvních stran (COP 21). Tyto politiky by spotřebiteli měly umožnit hrát aktivní roli na trhu a využívat účinné a odpovídající ochranné mechanismy pro ochranu spotřebitele, což může být nezbytné v boji proti energetické chudobě;
2. konstatuje pokroky, kterých již bylo dosaženo v oblasti racionálního využívání energie, snižování spotřeby a rozvoje a zavádění technologií a služeb, které umožňují lepší hospodaření s energií v místním měřítku a u koncových spotřebitelů, a to mj. díky dobrovolnému a dynamickému evropskému regulačnímu rámci. Bude nutno, aby budoucí právní předpisy povzbuzovaly členské státy a místní a regionální orgány k úsilí o zlepšení výkonnosti v oblasti energetické účinnosti, snižování emisí skleníkových plynů a rozvoje kapacit výroby energie z obnovitelných zdrojů, včetně decentralizovaných výrobních kapacit;
3. konstatuje, že stávajících či právě vyvíjených služeb a technických a technologických řešení v oblasti hospodaření s energií a snižování spotřeby, jakož i v oblasti řízení decentralizované výroby, je velmi mnoho a jsou velmi rozmanité. Evropská unie musí dbát přednostně na to, aby povzbuzovala a podporovala rozvoj těchto nástrojů, vyhodnocovala jejich energetický, hospodářský, sociální a environmentální význam a dopad a měla nad nimi dohled, aby zajistila jejich bezpečné, snadné a dostupné využívání;
4. hodlá prostřednictvím tohoto stanoviska přispět k širší diskusi o strategickém rámci pro energetickou unii a vítá mnohé z klíčových částí sdělení o nové politice pro spotřebitele energie (COM(2015) 339 final), které otevírá cestu k energetické unii zaměřené na občana, kde je možné chránit nejzranitelnější spotřebitele. Vyzývá Evropskou komisi, aby v určité lhůtě navázala na toto sdělení a přijala a uskutečnila specifické konkrétní iniciativy v oblastech uvedených ve sdělení, a to s náležitým zohledněním názorů a zkušeností místních a regionálních orgánů;
5. opakuje v této souvislosti svou žádost, aby byla plně provedena opatření třetího energetického balíčku, směrnice o energetické účinnosti a směrnice o alternativním řešení sporů;

6. doporučuje Evropské komisi, aby provedla podrobnou analýzu výzev, překážek a příležitostí spojených s konkrétní účastí spotřebitelů energie na trzích s energií, aby se dospělo ke kvalitní znalosti jejich situace a případných obtíží, jimž čelí a kvůli nimž by mohla být zapotřebí nová podpůrná opatření ze strany EU nebo členských států, místních a regionálních orgánů nebo organizací občanské společnosti;

7. zdůrazňuje zásadní úlohu územněsprávních celků v provádění evropských právních předpisů v dané oblasti, ve vytváření a financování distribuční infrastruktury, měření a řízení poptávky po energii, řízení decentralizované výroby a šíření osvědčených postupů vyvinutých v místních či regionálním měřítku, jakož i v poskytování informací a poradenství spotřebitelům energie. Evropský výbor regionů proto žádá, aby byl zapojen do všech fází přípravy budoucích politik, které bude v této oblasti Evropská unie zavádět;

8. v této souvislosti opakovaně konstatuje, že je naprosto nezbytné, aby byly veškeré budoucí právní předpisy týkající se řízení poptávky po energii a decentralizované výroby energie z obnovitelných zdrojů, jakož i ochrany spotřebitelů a jejich práv, založeny na zásadě subsidiarity. Evropský výbor regionů žádá, aby Evropská unie řádně zohlednila pravomoci místních a regionálních orgánů, aby jim zajistila takovou úroveň vlivu, která bude tuto zásadu subsidiarity plně respektovat;

9. opakovaně konstatuje, že hodlá nadále přispívat k přípravě a realizaci Občanského energetického fóra a aktivně se účastnit vypracovávání politik Evropské unie, a to předkládáním doporučení k nedávným i nadcházejícím iniciativám a k jejich sociálnímu a hospodářskému dopadu na místní a regionální úrovni;

10. vítá skutečnost, že Evropská komise zmiňuje Pakt starostů a primátorů ⁽¹⁾. Připomíná, že jeho signatáři, tedy místní a regionální územněsprávní celky v celé EU, jsou skutečnými vzory v oblasti spotřeby energie z trvale udržitelných zdrojů a dobrovolně prosazují u spotřebitelů osvědčené postupy v oblasti vlastní výroby. Zdůrazňuje, že signatáře Paktu starostů a primátorů reprezentuje již více než 180 členů VR a že Výbor regionů intenzivně prosazuje tento pakt mezi svými členy a při svých jednáních s místními a regionálními orgány v EU i mimo ni. Připomíná však, že Pakt starostů a primátorů není zástupcem všech evropských místních a regionálních orgánů. Neměly by být diskriminovány ani další iniciativy umožňující městům přiblížit se plnění ambiciózních cílů ⁽²⁾;

11. upozorňuje na to, že by se Komise měla zmínit i o Paktu ostrovů. Tato iniciativa je podobná Paktu starostů a primátorů a probíhá souběžně s ním. Podepsalo ji více než sto ostrovů a správní orgány ostrovů v jejím rámci vyvíjejí významnou činnost za účelem dosažení cílů udržitelnosti, jež si EU stanovila na rok 2020;

12. opakuje svou žádost, aby byl zastoupen mezi hlavními energetickými regulačními orgány jak na úrovni EU (agentura ACER), tak na úrovni členských států (vnitrostátní regulační orgány) ⁽³⁾;

13. konstatuje, že k jakémukoli přijetí nových cílů v oblasti řízení poptávky po energii a výroby energie z obnovitelných zdrojů, jakož i případných souvisejících hospodářských nástrojů, musí dojít za dodržení zásady proporcionality. Evropský výbor regionů žádá, aby Evropská komise zohlednila, jaký dopad by mohla mít nová opatření na veškeré místní a regionální orgány, jejich rozpočty a jejich administrativní a provozní kapacity, a aby v každé fázi svých úvah uplatňovala zásadu předběžné opatrnosti a brala ohled na specifické charakteristiky a obtíže, s nimiž se střetávají jednotlivé druhy orgánů; zdůrazňuje, že zásada předběžné opatrnosti coby základní prvek právních předpisů EU v oblasti životního prostředí by měla být uplatňována rovněž v energetické politice;

14. pokud jde o energetickou infrastrukturu, konstatuje, že posílení postavení a odpovědnosti spotřebitelů by bylo možné podpořit zaváděním (pod podmínkou, že to bude v ekonomickém zájmu konečného spotřebitele) dostupných a rentabilních, výkonných, krádeže výrazně omezujících, uživatelsky snadných a bezpečných inteligentních sítí a měřičů uzpůsobených potřebám a očekáváním spotřebitelů v oblasti informování, řízení jejich spotřeby a snižování jejich nákladů;

⁽¹⁾ Viz též ENVE-VI/005.

⁽²⁾ Viz ENVE-VI/006, odstavce 25 a 31.

⁽³⁾ Viz též ENVE-VI/003, odstavec 57.

15. trvá na tom, že provozovatelé sítí, a zejména provozovatelé distribučních soustav, mají významnou úlohu v rozvoji inteligentních sítí na místní úrovni, v instalaci a řízení inteligentních měřičů, jakož i v zavádění řešení nových potřeb v oblasti flexibility (pro spotřebu a distribuci), která jsou zásadní pro dobré fungování trhu v budoucnu. Zaznamenává záměr Komise věnovat pozornost uplatňování stávajících norem EU pro inteligentní měření, inteligentní rozvodné sítě a řízení informací. Ztotožňuje se s požadavkem, aby byl poskytován „účinný a nediskriminační“ přístup k údajům spotřebitelům i jimi určeným třetím osobám. Vítá vývoj nezbytného právního rámce ve vztahu ke strategii jednotného digitálního trhu a revizi obecného nařízení o ochraně údajů v EU;

16. připomíná, že v četných regionech vyvolá zavedení nových technologií značné náklady, protože energetická infrastruktura je v nich zastaralá, či dokonce chybí; považuje proto za nutné vypracovat na místní nebo regionální úrovni metodu, jak stanovit rozdělení nákladů mezi dodavatele služeb, spotřebitele a územní orgány, jakož i částky dotací, které jsou k dispozici pro financování investic. Přechod musí v konečném závěru vést ke snížení výdajů spotřebitelů. Výbor zároveň považuje za zásadní řádně informovat spotřebitele o otázkách týkajících se obav, jež mohou mít, a o výhodách technologií a rozsahu jejich přínosu, aby se zmírnil odpor proti inovaci;

17. vítá pozornost, kterou Komise věnuje specifickému problému energetické chudoby, která je pro mnohé místní a regionální orgány zvláštní výzvou, protože je skutečně nutné ji řešit jak v souvislostech sociální, tak energetické politiky. Vyzývá Evropskou komisi, aby se nespokojila s pouhým „zlepšením sběru údajů“, ale pracovala na širší společné definici energetické chudoby a vhodném akčním plánu, založeném na myšlence přístupu k energii jako základnímu sociálnímu právu;

18. zdůrazňuje význam financování v rámci Evropského fondu pro strategické investice (EFSI) při provádění plánu evropské hospodářské obnovy a při opatřeních pro zvýšení energetické účinnosti;

19. žádá po Evropské unii a členských státech, aby zavedly takový regulační rámec, který bude ve prospěch jak spotřebitelů energie, tak „prozumentů“ (spotřebitelů, kteří jsou zároveň výrobci) a dalších dodavatelů energie, již se maloobchodního trhu s energií aktivně účastní. Mimo to je nezbytné zajistit dostatečné a snadno dostupné financování pro místní a regionální územněsprávní celky, které přispívají k transformaci energetiky, a to směrem k maloobchodním trhům s energií z obnovitelných zdrojů, podporujícím začlenění;

Zlepšení přístupu spotřebitele k informacím

20. zdůrazňuje, že skutečná aktivní účast spotřebitelů vyžaduje zvýšení povědomí občanů, a to přijetím vhodných opatření, například co se týče instalace inteligentních měřičů a přístupu k informacím o nich ze strany spotřebitelů, o racionálním využívání energie, o ochraně životního prostředí – zejména zlepšování kvality ovzduší – a o boji proti globálnímu oteplování. Součástí tohoto zvyšování povědomí musí být jasné a úplné informování o volbách, které se jim nabízejí a které jim mohou umožnit rozhodnout se pro udržitelné dodávky a hospodaření s energií za dostupné ceny;

21. trvá na tom, že je nutno zajistit spotřebitelům přístup k jednoduchým, jasným, úplným a odpovídajícím, bezpečným, spolehlivým, bezplatným a nezávislým informacím v oblasti energetiky, a to jak pokud jde o nabídky dodávek, smlouvy, práva a povinnosti spotřebitelů, tak o produkty a služby a související evropské a vnitrostátní dotace, které jim mohou pomoci snížit spotřebu a náklady a pořídit a uvést do provozu vlastní zařízení k získávání energie. To zahrnuje potřebu cílených informací pro nejzranitelnější spotřebitele ve vhodných formátech (tedy vhodných i pro ty, kdo mají jen omezené zkušenosti s elektronickou komunikací nebo pro ně není dostupná);

22. zdůrazňuje, že jelikož jsou územněsprávní celky instancemi občanům nejbližšími, mohou spotřebitelům zásadním způsobem přispívat pomocí a radou a šířit kulturu příznivou iniciativám v místním měřítku. Zdůrazňuje však, že jsou nutné dodatečné finanční prostředky, které by místním a regionálním orgánům umožnily plně využívat jejich potenciálu v této oblasti a vyvíjet inovační řešení;

Řízení poptávky

23. navrhuje přijetí nových požadavků a pobídkových opatření vůči provozovatelům přenosových a rozvodných soustav, aby se zvýšila flexibilita energetických sítí zaváděním inteligentních systémů, skladováním energie a konverzí mezi nosiči energie;

24. konstatuje, že je třeba zavést pro všechny budoucí subjekty vyrábějící a distribuující energii nebo poskytující nové služby spravedlivé konkurenční podmínky, aby byla umožněna např. flexibilita sítě a integrace energie vyrobené „prozumenty“ (včetně agregátorů);

25. upozorňuje Evropskou komisi, že energetická politika by měla přispívat ke snížení výdajů za energii v rozpočtech domácností a podniků, a tím i snižování jejich celkových nákladů. V této souvislosti má Evropský výbor regionů obavy z toho, že v některých případech může řízení poptávky vystavit spotřebitele proměnlivým a velkoobchodním a maloobchodním tržím, což by mohlo vyústit v náhlé zvyšování cen, kterému spotřebitelé nebudou moci čelit. Měly by být nabízeny cenové modely se zaručenými a dlouhodobými cenami, aby byli spotřebitelé chráněni před cenovými výkyvy; Spotřebitelé by rovněž měli být informováni o tom, jak využívat plovoucí ceny vycházející z kotovaných cen energie a mít z nich prospěch;

Usnadnění změny dodavatele

26. souhlasí s názorem, že problémy v některých případech dosahují rozměrů „selhání trhu“ v energetickém odvětví a nedostatek konkurence může představovat závažnou překážku na cestě ke spotřebitelky přívětivějšímu trhu. Zastává však mínění, že vývoj regulace by měl probíhat s řádným ohledem na specifické potřeby různých zúčastněných stran včetně místních a regionálních orgánů a zranitelných spotřebitelů;

27. vyjadřuje politování nad složitostí, délkou lhůt a nadměrnou byrokratičností, které přetrvávají v postupech při změně dodavatele, a žádá jednotlivé regulační orgány, aby dbaly na provádění platných právních předpisů týkajících se podmínek změny dodavatele;

28. podporuje odhodlání Evropské komise zajistit, aby každý spotřebitel měl přístup alespoň k jednomu „nezávislému a ověřenému porovnávacímu nástroji“. Tyto srovnávací nástroje musí být jasné, úplné, spolehlivé a nezávislé, uživatelsky snadné a bezplatné. Měly by umožňovat srovnání aktuálně platných smluv s nabídkami na trhu. V situaci, kdy dodavatelé směřují k diverzifikaci nabídky a do smluv o dodávkách energie zařazují různé služby, musí srovnávací nástroje umožnit srovnání různých těchto nabízených „balíčků“ a zároveň umožnit srovnání pouze jejich dodávkové složky;

29. navrhuje, aby byly z iniciativy energetických regulačních orgánů, místních a regionálních územněsprávních celků a spotřebitelských organizací zahájeny informační kampaně týkající se změn dodavatele. Tyto kampaně by mohly odkazovat na stávající srovnávací nástroje;

30. konstatuje, že Evropská komise a vnitrostátní a regionální regulační orgány by měly dbát na řádné fungování postupů při změně dodavatele a že spotřebitelé – zejména ti nejzranitelnější – by měli mít přístup k užitečnému poradenství v oblasti výběru smlouvy o dodávkách a k pomoci při změně dodavatele nebo smlouvy;

31. přimlouvá se za to, aby Evropská unie přijala ambiciózní právní předpisy týkající se zkrácení doby pro přechod zákazníka od jednoho dodavatele k jinému a automatizace postupu přechodu;

32. přeje si, aby byly na evropské úrovni lépe ošetřeny otázky týkající se obchodních postupů a přímého marketingu v oblasti dodávek energie, aby poklesly cenové výkyvy a zamezilo se zneužívání v této oblasti. V této souvislosti Evropský výbor regionů naléhavě žádá o úplné provedení směrnice o nekalých obchodních praktikách a směrnice o právech spotřebitelů;

33. žádá, aby byly upraveny a podporovány postupy skupinových nákupů energie, kterých mohou využívat veřejné instituce, domácnosti a podniky. Tyto postupy by měly zlepšit fungování trhu, zajistit právo na přístup k energii pro všechny, zjednodušit tento přístup a zároveň skutečně a trvale snížit dopad nákladů na energii na rozpočty spotřebitelů;

Zlepšení srozumitelnosti a srovnatelnosti faktur

34. žádá Evropskou unii, aby prozkoumala jednotlivé složky faktur za energii a přistoupila k vypracování „vzorové“ faktury na evropské úrovni, která bude obsahovat standardní, srozumitelné, jasné a srovnatelné prvky, jež umožní spotřebitelům optimalizovat jejich využívání energie; V tomto ohledu Evropský výbor regionů podporuje iniciativu Rady evropských energetických regulačních orgánů, jejímž cílem je navržení harmonizovaných definic jednotlivých prvků, které by měly být do faktur za energii zařazeny;

35. přimlouvá se za to, aby byly v rámci této standardizace do konečné faktury povinně zařazeny informace o dostupných bezplatných nástrojích a službách v oblasti srovnávání nabídek dodávky i informace a poradenství domácnostem a podnikům v oblasti ochrany práv spotřebitelů;

36. žádá členské státy, aby vytvořily nástroje a služby, které domácnostem a podnikům usnadní porozumění fakturám a umožní analýzu těchto faktur a případně i poskytnutí rady a pomoci koncovým spotřebitelům v krocích, které by mohly být nezbytné k nápravě zjištěných nesrovnalostí či nasměrování těchto spotřebitelů ke smlouvám o dodávkách lépe přizpůsobeným jejich potřebám;

37. doporučuje, aby existovala možnost zaslání faktur a veškerých informací poskytovaných dodavateli koncovým zákazníkům takovou formou, jakou si zákazník zvolí, tedy poštou nebo elektronicky, a to bez jakékoli diskriminace;

38. zdůrazňuje, že zranitelní spotřebitelé mohou obzvláště snadno narazit na obtíže, chtějí-li zjistit, který tarif z velmi široké nabídky je nejvýhodnější, a že často vyžadují pomoc nejbližšího orgánu veřejné správy. Evropský výbor regionů proto žádá Evropskou unii, aby podpořila místní a regionální územněsprávní celky v zavádění systémů poradenství spotřebitelům v oblasti energetiky, pokud tento úkol neplní členské státy;

Zlepšení odečtů měřičů

39. konstatuje, že spotřebitelé by měli mít snadný přístup k odečtům měřičů, a to v různých formách (prostřednictvím samotného inteligentního měřiče, on-line, prostřednictvím detailního výpisu na měsíční faktuře za energie, prostřednictvím individuálního kontaktu atd.);

40. zdůrazňuje, že je třeba informovat spotřebitele srozumitelným způsobem, pokud jde o řízení odečtů měřičů a využívání údajů o jejich spotřebě, kdy je třeba upřesnit, jaké informace budou shromažďovány a uchovávány, v jaké frekvenci a po jakou dobu;

41. trvá na tom, že je nutno přijmout na evropské úrovni přísný rámeček v oblasti bezpečnosti a ochrany soukromí, pokud jde o údaje z měřičů;

Podpora a pravidla pro rozvoj inteligentních měřičů, výzkum a inovace

42. opakovaně vyzývá k urychlenému vytváření inteligentních systémů, jak na úrovni sítí, tak na úrovni výrobců/spotřebitelů, k optimalizaci celého systému a k zavedení inteligentních měřičů jako zásadního prvku pro účinné řízení poptávky za aktivní účasti spotřebitelů;

43. přimlouvá se za přijetí přísného rámce na evropské úrovni v oblasti zavádění inteligentních měřičů a volby využití a funkcí těchto měřičů a zároveň připomíná, že cílem tohoto zavádění je racionalizace a snížení spotřeby. V této souvislosti se Výbor přimlouvá za to, aby u každé nové technologické volby došlo v případě jejího standardního zavedení před jejím přijetím k vyhodnocení jejího případného energetického, hospodářského, sociálního a environmentálního dopadu;

44. žádá Evropskou unii a členské státy, aby jako prioritu pojaly aplikovaný výzkum v oblasti řízení a snižování spotřeby, přesouvání a odstraňování zátěže a zavádění inteligentních, bezpečných, spolehlivých a rentabilních systémů odečtů, rozvodu a přenosu, jakož i systémů skladování pro průmysl i domácnosti;

45. zdůrazňuje, že rozvoj a fungování měst má obrovský dopad na poptávku po energii, jelikož na ně připadá 60 až 80 % celosvětové spotřeby energie a zhruba stejný podíl na emisích CO₂. Z tohoto důvodu by mohly sehrát významnou úlohu evropské inovační partnerství pro inteligentní města a obce a další inovační podnikové a finanční modely při podpoře zavádění inteligentních technologií v energetice;

Umožnění účasti místních a regionálních územněsprávních celků a občanů na trzích s energií

46. lituje, že sdělení uznává úlohu místních a regionálních orgánů pouze v úzce vymezeném kontextu „usnadnění účasti spotřebitelů“, konkrétně v souvislosti s Paktem starostů a primátorů, a nezahrnuje místní a regionální orgány jako aktéry např. do obecných závěrů, kde se uvádí, že dále „je třeba, aby členské státy přijaly opatření, přičemž důležitou úlohu ... budou mít také iniciativy průmyslových subjektů, spotřebitelských organizací a vnitrostátních regulačních orgánů zaměřené na spolupráci“. Vyzývá proto Evropskou komisi, aby zahrнула místní a regionální orgány obecnějším způsobem do svých dalších činností v této oblasti, a to nejen jako výrobce a dodavatele energie;

47. je přesvědčen, že inteligentní měření může být rovněž důležitým nástrojem k řešení problému energetické chudoby, ale připomíná, že je nezbytné zajistit, aby inteligentní měřicí technologie nevedly k nadměrným nákladům pro spotřebitele nebo nepřiměřenému omezení jejich využívání energie;

48. žádá Evropskou unii a její členské státy, aby dbaly na to, že místní a regionální územněsprávní celky i místní energetické podniky budou mít k dispozici dostatečné a snadno dostupné financování, aby mohly vést politiky a projekty v oblasti energetické účinnosti a výroby a využívání energie z obnovitelných zdrojů, například za účelem poskytování poradenství v oblasti energií. Evropský výbor regionů se přimlouvá za to, aby Evropská unie tento prvek zařadila do programů financování, které budou v této oblasti zavedeny;

49. navrhuje zavést jasný rámec, který bude umožňovat snadný vstup energie vyrobené spotřebitelem do inteligentních sítí a současně zjednoduší a zkrátí zdlouhavé postupy udělování licencí či povolení a odstraní další správní a regulační překážky, které brání ve skutečné hospodářské soutěži;

50. žádá Evropskou komisi a členské státy, aby vytvořily přiměřený regulační rámec s cílem zajistit spravedlivé konkurenční podmínky pro nové subjekty na trhu, jako jsou „prozumenti“, a zavést dostatečná pobídková opatření a nezbytné záruky určené ke stimulaci decentralizované vlastní spotřeby z obnovitelných zdrojů a přiměřených úhrad za vyrobenou energii;

51. konstatuje, že existuje řada příkladů osvědčených postupů v oblasti účasti spotřebitelů na dobrém řízení spotřeby a na decentralizované výrobě energie z obnovitelných zdrojů. Zdůrazňuje významnou úlohu Evropského výboru regionů při výměně osvědčených postupů;

52. zdůrazňuje zejména úžasný potenciál individuální a kolektivní vlastní výroby energie z obnovitelných zdrojů dostupných v daném místě a žádá Evropskou unii, aby analyzovala regulační a finanční překážky (mj. překážky spojené s nutností přizpůsobit stávající elektrické sítě mechanismům vlastní spotřeby), které brání rozvoji těchto iniciativ, a přijala opatření, která je umožní překonat. V této souvislosti Evropský výbor regionů zdůrazňuje, že je důležitý koncept osvojení, neboť je nutno občany do transformace energetiky účinně zapojit, a přimlouvá se za to, aby byla věnována zvláštní pozornost spotřebitelům, kteří nemají finanční či praktické prostředky, aby mohli investovat do technologií vlastní výroby. Dále zdůrazňuje významnou úlohu, kterou mohou místní a regionální orgány sehrát při organizování a podpoře místních iniciativ zaměřených na kolektivní, kooperativní a autogenerační systémy pro výrobu, distribuci a spotřebu energie;

53. vítá iniciativu Občanského energetického fóra, avšak trvá na tom, že by bylo žádoucí ustavit i jiné periodické struktury a mechanismy, které umožní spotřebitelům energie vyjádřit v případnou dobu svůj názor a mít tak vliv na rozhodnutí ohledně trhů s energiemi.

V Bruselu dne 7. dubna 2016.

předseda
Evropského výboru regionů

Markku MARKKULA
